

## Krúdy Gyula: A has ezeregyéjszakája

Krúdy úgynevezett gasztronómiai írásainak alighanem ez a legteljesebb gyűjteménye, mindazonáltal a kötet nem a konyhaművészetéről szól, ahhoz Krúdy nem értett igazán. Amennyire a szövegek alapján megítélhető, az ízlése sem volt különösebben nyitott, az ismerős, bevált, megbízható dolgokat kedvelte, legeslegfőképpen a főtt marhahúst, azon belül is a gerinc- és a bordacsontok találkozásánál föllelhető ízes falatokat; mély és őszinte vonzalom kapcsolta őt a jelenségek világának ezen kitérített tartományához, s ő nem is óhajtott palástolni ezt a kulináris monogámiát, sőt, minden alkalmat megragadott arra, hogy a főtt marhahúsról, mint a létező dolgok piramisának csúcsán elhelyezkedő legfőbb értékről, legalább néhány meleg szóban említést tegyen. Elméletileg semmifajta kifogásunk nincs ezzel az érzülettel kapcsolatosan, inkább a jellem tántoríthatatlan szilárdságát véljük belőle kiolvashatni, gyakorlati vonatkozásai pedig ennek a kérdéskomplexumnak nincsenek, minthogy a főtt marhahús fogyasztása, mint olyan, ma már nem eleme a megvalósítható dolgok halmazának. De hát Krúdy ezt is megfogalmazta. Olvassuk csak: „Itt maradtunk magunkra, egyedül, mint az ujjam, mint a haldokló, mint az akasztott ember a szélben. Mindenki a maga szakállára lop és rabol, suttymban, a kabát alatt viszi az élelmiszert, mint a csempész... Ej-félkor elsötétedik a város, mintha Hentzi ágyúja volnának szegezve Pestre. A hűvösödő őszi éjszakában az utcasarkon összeség két alak. Csalók vagy betörők. Már senkin sem lehet csodálkozni, ha reggelre letartóztatják valamely görbe munka miatt, mert jóformán nem érdemes dolgozni a munkabéréért. Már összezavarodik a bűn és ártatlanság. A legbecsületesebb emberek sem riadnak vissza a törvénytelen úttól, hogy maguknak élelmiszert, fűtőanyagot, ruhát szerezzenek. (...) A nők, szegények, végleg két táborra szakadtak, inkább mint valaha. Az egyik táborban a gondtalan ledérek seprik az utcát... A másik oldalt nem is látni már. Csak sejteni lehet, hogy elfehéredett arcú anyák, letört feleségek és fáradt munkáslányok rejtőznek a homályban.”

Íródott mindez 1919-ben, de mintha mégsem a múltról szólna. Inkább a közeljövőről. (Héttorony, 306 oldal, 235 Ft).